

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв
Кафедра інструментально-виконавської майстерності

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов
_____ 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ІСТОРІЯ ВИКОНАВСЬКОГО МИСТЕЦТВА.
ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ ВИКОНАВСТВО.
СТРУННІ ІНСТРУМЕНТИ.**

для студентів
Спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
Освітнього рівня: першого (бакалаврського)
Освітньої програми
025.00.04 Інструментальне виконавство
(оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)

Київ – 2018

Розробник: Василевич Марта Олексіївна, викладач кафедри інструментально - виконавської майстерності

Викладач: Василевич Марта Олексіївна, викладач кафедри інструментально - виконавської майстерності

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності

Протокол від _____. 2018 року № _____

Протокол від 05.08 2018 року № 10

Завідувач кафедри (Т. Б. Каблова)

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи)

025.00.04 Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)

025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано)

6.08.2018 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

(керівник проектної групи) (О. М.Олексюк)

(підпис)

на 20__ / __ Робочу програму перевірено

____.____.2018 р.

Заступник директора (А.О. Таранник)

(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__» __ 20__ р.,

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__» __ 20__ р.,

(підпис)

(ПІБ)

а 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__» __ 20__ р.,

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__» __ 20__ р.,

(підпис)

(ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання – денна	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Курс	II	
Семестр	3	4
Кількість змістових модулів з розподілом:		
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
Аудиторні	28	28
семінарські	8	6
модульний контроль	4	4
семестровий контроль	15	15
самотійна робота	13	13
форма семестрового контролю	-	Екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни – сформувати у студента наступні компетентності:

інтегральна (засвоєння навчального курсу передбачає інтеграцію знань, умінь і навичок із таких фахових

дисциплін: виконавство, теорія та історія музики);

комунікативна (здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності; здатність працювати у команді; вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення; здатність до професійного спілкування іноземною мовою)

самоосвітня (здатність до самотійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію у музично-педагогічній діяльності; прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху);

науково-дослідницька (виховання комплексу навичок художньо-естетичного аналізу інструментально-виконавських стилів);

методична (володіння методикою викладання дисципліни, готовність застосовувати новітні підходи музичної педагогіки, свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями інструментального виконавства);

педагогічна (ознайомлення з естетичними, педагогічними та виконавськими принципами світових й національних шкіл та окремих видатних музикантів для подальшого застосування цих знань у педагогічній діяльності);

інформаційна - здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел для використання її у професійній діяльності.

3. Результати навчання за дисципліною –

студент повинен:

- мати сформований світогляд, активну громадянську позицію та загальну культуру;
- бути здатним орієнтуватися у складних процесах становлення і розвитку європейського струнного виконавства від витоків до сучасності та розуміння основних художніх тенденцій цих процесів;
- володіти системою знань специфіки та розвитку основних виконавських шкіл, виконавського стилю представників цих шкіл; розуміти тенденції їх розвитку, уміти формувати ефективні методи виконавської майстерності інструменталіста;
- уміти аналізувати, виокремлюючи кращі зразки професійного виконання, для подальшого використання у виконавській та педагогічній діяльності;
- використовувати індивідуальне творче мислення у процесі інтерпретації музичного твору, бути спрямованим на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію;
- бути здатним до ефективного використання інформаційних технологій у професійній діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання.

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Усього	Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
III семестр. Змістовий модуль 1. Історичний шлях розвитку струнно-смичкових інструментів.							
Тема 1. Народне походження скрипкової родини. Розвиток жанрів скрипкової музики у XVI-XVII століттях.	4	2	2				2
Тема 2. Італійське скрипкове мистецтво XVI-XVIII століть. Період творчого розквіту італійського скрипкового мистецтва. Нікколо Паганіні.	8	4	2	2			3
Тема 3. Німецьке скрипкове мистецтво XVII-XVIII ст. Творчість Й.- С. Баха.	8	4	2	2			4
Тема 4. Композитори віденської класичної школи (Й. Гайдн, В.-А. Моцарт, Л.в. Бетховен).	8	4	2	2			4
Модульний контроль	4						
Разом		14	8	6			13
Усього за III семестр	60						
IV семестр. Змістовий модуль 2. Подальший розвиток струнно-смичкових шкіл в Європі.							
Тема 1. Англійська, французька, бельгійська скрипкові школи. Польська та чеська скрипкові школи.	4	2		2			2
Тема 2. Становлення та розвиток російської скрипкової школи. Смичкове мистецтво радянського періоду.	8	4	2	2			3
Тема 3. Скрипкове мистецтво зарубіжних країн у XX-XXI ст. Музична л-ра цього періоду.	8	4	2	2			4
Тема 4. Розвиток українського смичкового виконавства. Література для скрипки українських композиторів	8	4	2	2			4
Модульний контроль	4						
Семестровий контроль (екзамен)	1						
Разом	5	14	6	8			13
Усього за IV семестр	60						
Усього за II курс	120						

5. Програма навчальної дисципліни «Історія виконавського мистецтва (струнні інструменти)»

Змістовий модуль 1. Історичний шлях розвитку струнно-смичкових інструментів.

Тема 1. Народне походження скрипкової родини. Розвиток жанрів скрипкової музики у XVI-XVII століттях.

Поява скрипкової родини (скрипка, альт, віолончель). Роль смичкових інструментів слов'янських (сербська гусла) і неєвропейських (арабський ребаб) народів у появі скрипкової родини. Європейські смичкові інструменти середньовіччя.

Основна література: 1,2,5.

Додаткова література: 3,7,12,13.

Тема 2. Італійське скрипкове мистецтво XVI-XVIII століть. Період творчого розквіту італійського скрипкового мистецтва.

Причини раннього розвитку смичкової культури Італії. Формування основних інструментальних жанрів – сонати і концерту в рамках смичкової музики. Поступовий розвиток мелодичних і технічних можливостей скрипки у зв'язку з розвитком інструментарію.

Болонська школа (Віталі, Тореллі). «Чакона» Віталі. Видатний представник скрипкового мистецтва XVII ст. Арканджело Кореллі (1653-1713). Відомі учні Кореллі: Франческо Джемініані (1687-1762) і П'єтро Локателлі (1695-1764). Формування класичного стилю італійської скрипкової музики. Антоніо Вівальді (1678-1741). Сольне віолончельне виконавство теж пов'язане з болонською школою, що дала ряд солістів-віолончелістів. Доменіко Габріелі. Джузеппе Тартіні (1692-1770) - один із найвидатніших італійських композиторів-скрипалів XVIII ст. техніки. Видатний італійський скрипаль Нікколо Паганіні (1782-1840).

Основна література: 2,4,5.

Додаткова література: 2,3,7,12,13.

Тема 3. Німецьке скрипкове мистецтво XVII-XVIII ст. Творчість Й.- С. Баха.

Композитори віденської класичної школи (Й. Гайдн, В.-А. Моцарт, Л.в. Бетховен).

Особливості використання скрипки у німецькій музичній культурі (поліфонія, подвійні ноти, акорди, скордатура, високі регістри, штрихи).

Твори для скрипки Й.С. Баха (1685-1750).

Скрипка і альт у творчості Гайдна та Моцарта.

Бетховен і віденська скрипкова школа.

Скрипкові класи Віденської консерваторії; її видатні вихованці – Г. Ернст, Й. Йоахім.

Основна література: 1,2,4,5.

Додаткова література: 2,3,7,10,12,13.

Змістовий модуль 2. Подальший розвиток струнно- смичкових шкіл в Європі.

Тема 1.

Англійська, французька скрипкові школи.

Польська та чеська скрипкові школи.

Епоха Відродження та розвиток інструментальної музики в Англії. Творчість Г. Перселла, яка завершує розвиток англійського скрипкового мистецтва XVII століття.

Співіснування скрипки з ребеком у французькому народному музикуванні. Скрипаль-танцмейстер Жан Баттист Люллі (1632-1687). Прогресивна роль французьких просвітителів у розвитку музичної культури. Особливості французького скрипкового мистецтва XVIII ст. Жан Батист Сенайє (1687-1764) – композитор, який вніс суттєвий вклад у розвиток жанру скрипкової сонати. Видатні французькі скрипалі Жан-Марі Леклер (1697-1764) і П'єр Гавіньє (1728-1800). Відображення героїчних ідей в музиці скрипкових концертів Джованні Баттіста Віотті (1755-1824), його роль у розвитку класичного скрипкового концерту. Школа Паризької консерваторії у першій половині XIX ст. Скрипкові класи П.Байо, П. Роде, Р. Крейцера.

Перші згадки про народних скрипалів у Польщі. На зміну класицизму і сентименталізму приходить романтизм. Генрик Венявський (1835-1880) – видатний скрипаль, найяскравіший представник віртуозно-романтичного напрямку в скрипковому мистецтві XIX століття, композитор.

Чеське смичкове мистецтво, що істотно збагатило світову інструментальну культуру, джерелами своїми сягає в середні віки і нерозривно пов'язане з чеською народною музикою.

Йіндржих Франтішек Бібер (1644-1704). Ян Вацлав Антонін Стаміц (1717-1757). Старший син Я. Стаміца, Карел Стаміц (1745-1801) прославився як виконавець на скрипці, альті і віолі д'амур. Видатний чеський скрипаль Франтішек Бенда (1709-1786). Концерти для скрипки «чеського Моцарта» – Йозефа Мислівечека (1737-1781).

Основна література:1,2,4,5.

Додаткова література:5,6,8,10.

Тема 2.

Становлення та розвиток російської скрипкової школи.

Смичкове мистецтво радянського періоду. Нотна література.

Народні витоки смичкової культури в Росії. Вдосконалення скрипкового інструментарію. Кріпак І.А. Батов – засновник російського скрипкового виробництва. Видатний скрипаль Іван Хандошко (Хандошкін) (1747-1804). Г.А. Рачинський (1777-1842) – продовжувач напрямку Хандошка, виконавець рос. нар. пісень на скрипці. М.Я. Афанасьєв (1820-1898) – скрипаль і композитор. О.Ф. Львов (1798-1840) – видатний представник рос. музикантів-любителів. Соната М. Глінки для альту. Скрипкова і альтова сонати А. Рубінштейна.. Камерна творчість М.І. Глінки. Скрипкове мистецтво Росії кінця XIX – поч. XX ст. Яскравий розвиток російської скрипкової школи, пов'язаний з діяльністю Російського музичного товариства і створенням консерваторій (Петербург – 1862, Москва – 1866) і музичних училищ (напр., сестрами Гнесініми у Москві). Петербурзька скрипкова школа. Педагогічна діяльність в консерваторії Г. Венявського. Леопольд Ауер – (1845-1930) – видатний скрипаль і викладач петербурзької консерваторії (1868-1916). Ауер-виконавець. Заснування Московської консерваторії 1866 року.

Російська скрипкова література. Художнє значення скрипкової творчості рос. композиторів-класиків. Розквіт рос. скрипкового концерту. Жанри концертної фантазії). Скрипкові п'єси Чайковського. і Глазунова. Скрипка і альт в оперно-балетній, симфонічній і камерній тв-сті Чайковського, Бородіна, Римського-Корсакова, Балакирева, Мусоргського, Глазунова, Танєєва, Рахманінова, Скрябіна та ін. рос. композиторів. Майстерне виконання солюючої скрипки. Російська квартетна культура кінця XIX - поч. XX ст.

Тема 3. Виконавське мистецтво радянського періоду. Скрипалі старшого покоління. М.Г. Ерденко (1886-1940), М.Б. Полякін (1895-1941). Л.М. Цейтлін (1881-1952) – видатний виконавець скрипкової класики (Бах, Бетховен). Провідний представник альтового м-тва В.В. Борисовський. Виконавець на віолі д'амур. Педагог – учні Є Страхів, Р. Баршай, Ф. Дружинін та ін. Д.Ф. Ойстрах (1908-1074) – видатний художник виконавець.

Л.Б. Коган (1924-1982) - видатний скрипаль. Представники наступних поколінь.

Скрипкова і альтова л-ра. Розвиток жанру скрипкового концерту у т-сті Прокоф'єва, Мясковського, Хачатуряна, Шостаковича, ін. Альтова соната. Скрипкові сонати Бабаджаняна, Вайнберга, Ешпая. Скрипкові і альтові твори А. Шнітке, Е. Денисова. Квартетна творчість Прокоф'єва, Мясковського Шнітке, Вайнберга та ін. **Основна література: 1,2,4,**

Додаткова література: 4,5,9,12,16.

Тема 4. Скрипкове мистецтво зарубіжних країн у ХХ ст. Музична л-ра цього періоду.

Розвиток українського смичкового виконавства. Література для скрипки українських композиторів.

Фріц Крейслер (1875-1962) – видатний австрійський скрипаль. Джордже Енеску (1881-1955) - видатний румунський скрипаль, композитор, диригент і піаніст. Вихованці петербурзької консерваторії, учні Л. Ауера – американські скрипалі Яша Хейфец, Єфрем Цимбаліст, Міша Ельман, Натан Мільштейн.. Американські скрипалі Ієгуді Менухін, Ісаак Стерн, Руджієро Річчі. Французький скрипаль Зіно Франческатті, мексиканський скрипаль, поляк з походження, Генрік Шерінг. Шерінг як інтерпретатор скрипкових творів Баха. Зарубіжні альтисти Анрі Казадезюс, Пауль Хіндеміт, Леонель Тертіс, Вільям Прімуоз.

Зарубіжна скрипкова і альтова література другої половини ХІХ – першої половини ХХ ст. Скрипкова творчість Р. Шумана і Й. Брамса. Концерт, фантазія і сонати Шумана. П'єси для альту Шумана. Видатне художнє значення скрипкового концерту і скрипкових сонат Брамса. Скрипкові твори М. Бруха і К. Гольдмарка. Сонати Е. Гріга для скрипки і ф-но. Квартети Гріга. Скрипкові твори у творчості французьких композиторів. Смичкові твори німецьких композиторів М. Регера і П. Хіндеміта. Скрипкові і альтові концерти і сонати Хіндеміта, їх місце у сучасному репертуарі. Скрипкові і альтові твори видатного угорського композитора Бели Бартока. Твори чеського композитора Б. Мартіну. Скрипковий концерт Я. Сібеліуса – засновника фінської музичної школи. Концерт для альту В. Волтона. Скрипкові концерти австрійських композиторів ново-віденської школи – А. Шьонберга і його учня А. Берга. Скрипковий концерт І. Стравінського (написаний у Франції 1931р.).

Струнно-смичкові інструменти в Київській Русі в X – XI століттях Музично-драматична школа М. Лисенка, відкрита у Києві у 1904 р., 1918 р. реорганізована у Музично-драматичний інститут імені М.В.Лисенка; Київська музична школа (1868), згодом Київське державне вище музичне училище ім. Р.М. Глієра. Внесок у становлення скрипкової педагогіки України І. Водольського, О. Шевчика, М. Ерденка, Д.С. Бертє. Випускники Д. Бертє - О. Пархоменко, А. Штерн, В. Стеценко, О. Кравчук та інші., які продовжували розвивати українську скрипкову школу. Новий етап, пов'язаний з творчістю педагогів О.Г. Манілова, П.М. Макаренка, О.М. Горохова. Новий період діяльності кафедри скрипки Київської консерваторії – у 1967 році запрошено талановитих випускників Московської консерваторії – першого завідувача новоствореної кафедри скрипки О. Криси, Ю. Мазуркевича (нині працюють у США) та Б. Которовича. Інтенсивна музично-освітня та виконавська діяльність представників Київської скрипкової школи.

У Харківському університеті на початку ХІХ ст. існував музичний відділ. Викладачем з класу скрипки був І. Вітковський, якого вважали учнем Й. Гайдна. Пізніше скрипку викладали І. Лозинський, з 1837 р. В.Андрєєв, з 1842 – Ф. Шульц.

Становлення музичної освіти в Одесі. П.П. Сокальський, перші безплатні музичні класи – Школи аматорів музики. Відкриття Одеської консерваторії. Школа П.С. Столярського, професійне навчання дітей з раннього віку. Найвідоміші випускники: Д. Ойстрах, Н. Мільштейн, Є. Гігельс, Б. Гольдштейн, М. Фіхтенгольц, В. Пікайзен, З. Брон, С. Кравченко.

Львівська скрипкова школа. Кароль Ліпінський (1790–1861). Перша українська професійна скрипалька-педагог у Музичному Інституті ім.М.Лисенка - Єлисавета Щедрович-Ганкевичева, учениця Л.Ауера та О.Шевчика. Серед фундаторів Львівської скрипкової школи – професор Осип Москвичів, його учні - О. Деркач, Ю. Крих, Є. Цегельський. Львівська скрипкова школа пишається іменами О.Криси, Б.Которовича, О.Міхліна, Ю. Башмета, Л.Шутко, Ю. Корчинського.

Жанр концерту для скрипки в Україні започатковують композитори В. Косенко, В. Фемеліди, П. Глушков, Ст. Людкевич, В. Гомоляка, Ю. Знатоков, О. Зноско-Боровський, А. Муха, Д. Клебанов, Г.Жуковський, О. Кравчук.

Додаткова література: 1,4,5,6,8,9,11,14,15.

План семінарських занять

Заняття 1. (2 год.) *Народне походження скрипкової родини. Розвиток жанрів скрипкової музики у XVI-XVII століттях.*

- Смичкові інструменти різного походження, що відіграли важливу роль в утворенні скрипкової родин

- Поява скрипкового сімейства біля XVI століття. Широке застосування інструментів цього типу у народній музичній практиці.

- «Аристократичний» струнний інструмент віола.

- Удосконалення інструментів скрипкової родини у творчості майстрів брешіанської, кременської та інших інструментальних шкіл. Основні етапи розвитку смичка.

Основна література: 1,2, 5.

Додаткова література:3,7,12,13.

Заняття 2. (2 год.) *Італійське скрипкове мистецтво XVI-XVIII століть. Період творчого розквіту італійського скрипкового мистецтва. Формування основних інструментальних жанрів – сонати і концерту в рамках смичкової музики.*

- Творчість А. Вівальді.

- Творчість Дж. Тартіні.

- А. Кореллі – голова римської школи.

- Творчість Н. Паганіні.

Основна література:2,4,5.

Додаткова література:2.

Заняття 3. (2 год.) *Німецьке скрипкове мистецтво XVII-XVIII ст. Творчість Й.- С. Баха, Г.Ф. Генделя.*

- Особливості використання скрипки у німецькій музичній культурі.

- Скрипкова творчість Й.С. Баха. Інструментальна творчість Г.Ф. Генделя.

- Скрипка і альт у творчості Гайдна та Моцарта. Стил виконання творів Моцарта.

- Стил, форма, виразові засоби скрипкових творів Бетховена (концерт, сонати, романси). Квартетна творчість Бетховена.

Основна література:1,2,4.

Додаткова література:5,6,8,10.

Заняття 4. (2 год.) *Композитори віденської класичної школи (Й. Гайдн, В.-А. Моцарт, Л. в. Бетховен).*

- Скрипка і альт у творчості Гайдна та Моцарта. Стил виконання творів Моцарта.

- Стил, форма, виразові засоби скрипкових творів Бетховена (концерт, сонати, романси). Квартетна творчість Бетховена.

Основна література:1,2,4.
Додаткова література:5,6,8,10.

Заняття 5. (2 год.) *Англійська, французька скрипкові школи. Польська та чеська скрипкові школи.*

- Епоха Відродження та розвиток інструментальної музики в Англії. Художнє узагальнення знайденого, синтезування кращих традицій у творчості Г. Перселла.
- Особливості французького скрипкового мистецтва XVIII ст.
- Польські професійні скрипкові школи середини XVI століття. Г. Венявський – видатний скрипаль, найяскравіший представник віртуозно-романтичного напрямку в скрипковому мистецтві XIX століття, композитор.
- Розвиток чеського скрипкового мистецтва у творчості Бібера, батька і сина Стаміців, Бенди, Мислівечека
- **Основна література: 1,2,4.**
Додаткова література: 5,6,8.

Заняття 6. (2 год.) *Становлення та розвиток російської скрипкової школи. Смичкове мистецтво радянського періоду. Нотна література.*

- Російське скрипкове виконавство XVIII ст. Видатний скрипаль і композитор І. Хандошко (Хандошкін).
- Розвіт скрипкового мистецтва Росії кінця XIX – поч. XX ст.
- Видатні скрипалі, альтисти, віолончелісти радянської Росії.
- Розвиток жанру скрипкового концерту у творчості Прокоф'єва, М'яковського, Хачатуряна, Шостаковича, інших відомих композиторів радянського періоду.
- **Основна література:1,2,4.**
Додаткова література:4,5,9,12,16.

Заняття 7. (2 год). *Скрипкове мистецтво зарубіжних країн у XX ст. Музична література цього періоду.*

Розвиток українського смичкового виконавства. Література для скрипки українських композиторів.

- Виконавське мистецтво Ф. Крейсера, Дж. Енеску, І. Менухіна, Яші Хейфеца, Пабло Казальса та ін.
- Найбільш значні концертні та камерні твори для струнних зарубіжних авторів.
- Історія розвитку українських смичкових інструментів від Київської Русі до наших днів.
- Твори для струнних у творчості українських композиторів.

Основна література:1,3,4,5.
Додаткова література:1,6,8,10,17.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	7	7	7	7
Відвідування семінарських занять	1	4	4	3	3
Відвідування практичних занять	1	3	3	4	4
Робота на семінарському занятті	10	4	40	3	30
Робота на практичному занятті	10	3	30	4	40
Лабораторна робота	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ					
Разом		-	129	-	129

6.2. Самостійна робота студента (26 год.)

1. Самостійне опрацювання студентами науково-педагогічної та мистецтвознавчої літератури. Робота з навчальними посібниками, підручниками тощо. Самостійний пошук інформації в мережі Інтернет.
2. Самостійний пошук історичної інформації про відповідну епоху, пошук і вивчення потрібної інформації про видатних митців того часу. Відвідування мистецтвознавчих лекцій, екскурсії до музеїв. Знайомство з іншими видами мистецтв даних епох. Порівняльний аналіз різних мистецьких шкіл.
3. Робота з відповідним нотним матеріалом. Самостійний порівняльний аналіз стилів та форм відповідних музичних творів.
4. Пошук та прослухування відповідних аудіо- та відеозаписів музичних творів і виступів видатних виконавців, відвідування концертів. Виявлення спільного та відмінного у виконанні видатних виконавців. Порівняльний аналіз різних виконавських шкіл.

Завдання для самостійної роботи студента

№ теми	Зміст завдання	К-сть год.	Література	Академічний контроль	Бали (лекц.+ сем.)
1.1	Перші інструменти скрипкової родини, їх зображення. Творчість майстрів італійських інструментальних шкіл.	2	Осн. літ-ра: 1,2, 5. Додаткова літ-ра: 3,7,12,13.	Контроль на семінарському занятті (повідомлення, відтворення у практичній діяльності)	5
1.2	Період творчого розквіту італійського скрипкового мистецтва XVI- XVII ст. Прослухування записів творів композиторів цього періоду.	3	Осн. літ-ра: 1,2, 5. Додаткова літ-ра: 3,7,12,13.	Контроль на семінарському занятті (повідомлення, відтворення у практичній діяльності)	5
1.3	Знайомство із творами для скрипки Й.-С. Баха, Г.-Ф. Генделя.	4	Аудіо та відео матеріали, нотна л-ра.	Контроль на семінарському занятті (повідомлення, відтворення у практичній діяльності)	5
1.4	Знайомство із творами для скрипки В.-А. Моцарта, Л.в. Бетховена.	4	Аудіо та відео матеріали, нотна л-ра.	Контроль на семінарському занятті (повідомлення, відтворення у практичній діяльності)	5
2.1	Пошук та прослухування записів творів англійської, французької. Чеської та польської шкіл.	2	Осн. літ-ра: 1,2,4,5. Дод. літ-ра: 5.6,8,10	Контроль на семінарському занятті (повідомлення, відтворення у практичній діяльності)	5
2.2	Російська скрипкова школа. Видатні виконавці радянського періоду. Прослухування кращих зразків творів цього часу.	3	Осн.літ-ра: 1,2,4. Дод. літ-ра: 4,5,9,12,16.	Контроль на семінарському занятті (повідомлення, відтворення у практичній діяльності)	5
2.3	Скрипкове мистецтво зарубіжних країн у ХХ ст. Видатні виконавці, їх записи.	4	Осн. літ-ра: 1,3,4,5. Дод. літ-ра: 1,6,8,10,17.	Контроль на семінарському занятті (повідомлення, відтворення у практичній діяльності)	5
2.4	Українська скрипкова школа, Нотна л-ра для скрипки укр. композиторів.	4	Осн. літ-ра: 1,3,4,5. Дод. літ-ра: 1,6,8,10,17.	Контроль на семінарському занятті (повідомлення, відтворення у практичній діяльності)	5
Усього		26			40

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль		Критерії оцінювання	Бали
Модульний контроль 1			
Тема 1.	Індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, письмова відповідь, тощо.	Знання теми у повному обсязі-3 Володіння потрібною термінологією - 1 Знання відповідного нотного, аудіо та відео матеріалу - 2	6
Тема 2.	Індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, письмова відповідь, тощо.	Знання теми у повному обсязі-3 Володіння потрібною термінологією - 1 Знання відповідного нотного, аудіо та відео матеріалу - 2	6
Тема 3.	Індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, письмова відповідь, тощо..	Знання теми у повному обсязі-3 Володіння потрібною термінологією - 1 Знання відповідного нотного, аудіо та відео матеріалу - 2	6
Тема 4.	Індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, письмова відповідь, тощо.	Знання теми у повному обсязі-3 Володіння потрібною термінологією - 1 Знання відповідного нотного, аудіо та відео матеріалу - 3	7
Максимальна кількість балів			25
Модульний контроль 2			
Тема 1.	Індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, письмова відповідь, тощо.	Знання теми у повному обсязі-3 Володіння потрібною термінологією - 1 Знання відповідного аудіо та відео матеріалу - 2	6
Тема 2.	Індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, письмова відповідь, тощо.	Знання теми у повному обсязі-3 Володіння потрібною термінологією - 1 Знання відповідного аудіо та відео матеріалу - 2	6
Тема 3.	Індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, письмова відповідь, тощо..	Знання теми у повному обсязі-3 Володіння потрібною термінологією - 1 Знання відповідного аудіо та відео матеріалу - 2	6
Тема 4.	Індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, письмова відповідь, тощо.	Знання теми у повному обсязі-3 Володіння потрібною термінологією - 1 Знання відповідного аудіо та відео матеріалу - 3	7
Максимальна кількість балів			25

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Екзамен.

К-сть балів	Критерії
35 – 40	Відмінне володіння теоретичними знаннями з курсу. Грунтовна і повна відповідь на екзаменаційні питання.
30 – 34	Вияв студентом повних систематичних знань із дисципліни. Наявність у відповіді незначних помилок.
25 - 29	В загальному вірне виконання екзаменаційних завдань з певною кількістю суттєвих помилок.
20 - 24	Знання основного матеріалу курсу в обсязі, достатньому для подальшого навчання. Можливі суттєві помилки у відповіді.
15 - 19	Відповідь студента задовільняє мінімальні вимоги з навчальної дисципліни.
10 - 14	Відповідь студента поверхова, знання фрагментарні. Студент має можливість повторного складання екзамену.
1 - 9	Студент виявив незадовільний рівень знань.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Роль смичкових інструментів слов'янських, європейських і неєвропейських народів у появі скрипкової родини. Родина віольних (гамбових) інструментів та їх роль у феодальній культурі XV- XVI ст.
2. Вдосконалення інструментів скрипкової родини у творчості майстрів брешіанської, кременської та інших інструментальних шкіл. Основні етапи розвитку смичка; реформа Фр. Турта.
3. Причини раннього розвитку смичкової культури Італії. Представники Болонської та Римської скрипкових шкіл.
4. Творчість Арканджело Кореллі, Антоніо Вівальді, Джузеппе Тартіні.
5. Причини кризи італійської смичкової культури наприкінці XVIII ст. Творчість видатного італійського скрипаля і композитора Нікколо Паганіні.
6. Особливості використання скрипки у німецькій музичній культурі. Творчість Г.-Ф. Генделя для скрипки. Творчість Й.С. Баха для скрипки, альту, віолончелі.
7. Творчість Й. Гайдна та В.-А. Моцарта для струнних інструментів.
8. Стил, форма, виразові засоби скрипкових творів Бетховена.
9. Епоха Відродження та розвиток інструментальної музики в Англії. Скрипкове мистецтво Франції у XVIII-XIX ст.
10. Стан польського та чеського скрипкового мистецтва у XVIII-XIX ст.
11. Російська скрипкова школа XVIII-XIX ст. та нотна література цього періоду для скрипки.

12. Скрипкове мистецтво Росії кінця XIX – поч. XX ст. Розквіт російського скрипкового концерту.
13. Виконавське мистецтво радянського періоду. Скрипалі старшого покоління.
14. Скрипкова і альтова література радянського періоду.
15. Скрипкове мистецтво зарубіжних країн у XX ст.
16. Видатні скрипкові твори зарубіжних композиторів XX ст.
17. Витоки струнної школи в Україні.
18. Основні українські скрипкові школи.
19. Яскраві представники української скрипкової школи.
20. Українська скрипкова нотна література.

6.6. Шкала відповідності оцінок.

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100 – 90
Дуже добре	82 – 89
Добре	75 – 81
Задовільно	69 – 74
Достатньо	60 – 68
Незадовільно	0 – 59

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом – 120 годин: аудиторних – 56 год. (лекційних – 28 год., практичних – 14 год., семінарських – 14 год.); модульний контроль – 8 год.; семестровий контроль – 30 год.; самостійна робота – 26 год.

III семестр					IV семестр			
Модулі	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			
Назва модуля	Історичний шлях розвитку струнно-смічкових інструментів.				Подальший розвиток струнно-смічкового виконавства.			
К-сть балів за модуль	129				129			
Заняття	1 - 3	4 – 6	7 - 10	11 - 14	1 - 3	4 – 6	7 - 10	11 - 14
Лекційні	3	3	4	4	3	3	4	4
Семінари	2	2	2	2	-	2	2	2
Практичні	-	2	2	2	2	2	2	2
Назва начального модуля (практичне заняття)	Тема 1.1 Народне походження скрипкової родини. Розвиток жанрів скрипкової музики у XVI-XVII століттях.	Тема 1.2 Італійське скрипкове мистецтво XVI-XVIII століть. Період творчого розквіту італійського скрипкового мистецтва.	Тема 1.3 Німецьке скрипкове мистецтво XVII-XVIII ст. Творчість Й.-С. Баха, Г.Ф.Генделя.	Тема 1.4 Композитори віденської класичної школи (Й. Гайдн, В.-А. Моцарт, Л.в. Бетховен).	Тема 2.1 Англійська, французька, бельгійська скрипкові школи. Польська та чеська скрипкові школи.	Тема 2.2 Становлення та розвиток російської скрипкової школи. Смічкове мистецтво радянського періоду.	Тема 2.3 Скрипкове мистецтво зарубіжних країн у XX-XXI ст. Музична л-ра цього періоду.	Тема 2.4 Розвиток українського смічкового виконавства. Література для скрипки українських композиторів
Самостійна робота – к-сть балів	5б.	5б.	5б.	5б.	5б.	5б.	5б.	5б.
Види поточного контролю - МКР	Модульна контрольна робота 25б.				Модульна контрольна робота 25б.			
Усього за період роботи до екзамену – 258 балів (що прирівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта – 4,3); екзамен оцінюється в 40 балів.								

8. Рекомендовані джерела. Основна література

1. Ауэр Л. Моя школа игры на скрипке. Интерпретация произведений скрипичной классики / Л.Ауэр. – М.: Музыка, 1965. - 272 с.
[Електронний ресурс] - <http://leaserang.weebly.com/blog/leopoljd-auer-moya-shkola-igri-na-skrripke>
2. Григорьев В.Ю., Гинзбург Л.С. - История скрипичного искусства в трех выпусках. Учебник для вузов/ В.Ю. Григорьев, Л.С. Гинзбург - М.: Музыка, 1990, 285 с. [Електронний ресурс] - <http://www.rulit.me/books/istoriya-skrpichnogo-iskusstva-v-treh-vypuskah-vypusk-1-read-178094-1.html>
3. Гуральник Н.П. Развитие скрипичной школы Східної Європи ХХ століття: історія, теорія, методика: навч.-метод. посібник / Н.П. Гуральник. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2005. – 144с.
4. Раабен Л. Жизнь замечательных скрипачей / Л. Раабен.- М.-Л., 1967.- 311с.
5. Раабен Л. – Скрипка / Л. Раабен. - М., Гос.муз.изд-во, 1963. - 96 с.

Додаткова література

1. Боровик М. – Квартет імені Лисенка / М. Боровик. – Київ: Музична Україна, 1976. – 78 с.
2. Виноградов А. – Осуждение Паганини / А. Виноградов. – Київ: ДВХЛ, 1958. – 342 с.
3. Газарян С. – В мире музыкальных инструментов / С. Газарян. – М., Просвещение, 1989. – 192 с.
4. Григорьев В. Леонид Коган / В. Григорьев. – М.: Музыка, 1984. – 30 с.
5. Гутников Б. Об искусстве скрипичной игры / Гутников Б. – Л.: Музыка, – 1988. – 55 с.
6. Кан А. – Радости и печали: Размышления Пабло Казальса / А. Кан. – М.: Прогресс, 1977. – 229с.. – 370 с.
7. Кленов А. Секрет Страдивари / А. Кленов. - Л.: Музыка, 1989. – 45 с.
8. Корредор Х. М. – Беседы с Пабло Казальсом / Х. М. Корредор. – Ленинград: ГМИ, 1960
9. Мартынов И. – Сергей Прокофьев. Жизнь и творчество / И. Мартынов. - М.: Музыка, 1974. – 558 с.
10. Мейлих Е. – Джордже Энеску / Е. Мейлих. - Л.: Музыка, 1980. – 80 с.
11. Роллан Ромен. – Последние квартеты Бетховена / Ромен Роллан. – Л., Музыка. 1976. – 240 с.
12. Стеценко В. – Джерела скрипкового концерту / В.Стеценко. - К.: Музична Україна, 1980, - 79 с.
13. Струве Б. Процесс формирования виол и скрипок. / Б. Струве. - М., 1959. – 124 с.
14. Харнонкурт Н. – Музыка як мова звуків / Н. Харнонкурт. – Суми: Собор, 2008. – 184 с.
15. Царева Е.М. – Иоганнес Брамс / Е.М. Царева. - М.: Музыка, 1986. – 383 с.
16. Юзефович Ю. - Давид Ойстрах. Беседы с Игорем Ойстрахом / Ю. Юзефович. - М., 1985. – 383 с.
17. Ямпольский И. – Фриц Крейслер. Жизнь и творчество / И. Ямпольский. - М.: Музыка, 1975. – 160 с.